

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФФИЦІАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

36.

KURJER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 6-го Мая — 1838 — Wilno. Piątek. 6-go Maja.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Вильна.

24 Апрѣля с. года, скончалась здѣсь въ 27 ч. тогожъ мѣсяца похоронена, Дама знатнаго рода, двѣца Викторія *Волловичъ*. Продолжительная, восьмидесятилѣтняя жизнь ея, была явно благочестива и благотѣльна. Съ самой молодости она предположила остаться въ дѣвичьемъ состояніи, которое увѣчала скромностію и всякими добродѣтелями. Благочестивая жизнь при основательномъ просвѣщеніи, была ея правиломъ а любовь ближняго ея жизнію. Сему предмету будучи преданною, она не пропустила дня, въ который бы невила кому нибудь благотворенія. Разстроенное здоровье съ потерянными зрѣніемъ, уже 26 лѣтъ причиняя ей страданія, не только неохладило памяти ея о бѣдныхъ, но напротивъ кажется еще болѣе оную увеличило. Вдовы, двѣцы оставленныя судьбою, дѣти бѣдныхъ родителей, становились ея дѣтьми, которыхъ она снабжала подаваніемъ, одеждою, пищею и многихъ изъ нихъ удерживала при себѣ, а даже собственнымъ иждивеніемъ воспитывала ихъ въ училищахъ и пансіонахъ, и мало обращающая въ свою пользу, все имущество посвятила благотворительной цѣли. По сему, домъ ея былъ истиннымъ домомъ благотворительности а она истинною матерью бѣдныхъ, коей память сохранится на долготу.

Санктпетербургъ. 29-го Апрѣля.

Ихъ Императорскія Высочества Великіе Князья НИКОЛАЙ НИКОЛАЕВИЧЪ и МИХАИЛЬ НИКОЛАЕВИЧЪ, 26 го Апрѣля изволили отпавиться въ Берлинъ. (Спб. В.)

Высочайшая Грамота.

Предсѣдательствующему въ Грекоунитской Духовной Коллегіи, Преосвященному Епископу Литовскому *Иосифу*.

Отлично-ревностные ваши труды по Грекоунитской Духовной Коллегіи и по вверенной вамъ Епархіи, при успѣшной дѣятельности въ возстановленіи древнихъ, свойственныхъ Грекоунитской церкви обрядовъ, ближайшихъ и къ Восточному происхожденію оной, обращаетъ на себя Монаршее вниманіе Наше; въ ознаменованіе чего, Всемилостивѣйше жалуя вамъ препровождаемые при семъ знаки *Ордена Св. Равноапостольнаго Князя Владимира второй степени большаго креста*, Повелѣваемъ вамъ возложить ихъ на себя и носить по установленію.

Пребываемъ Императорскою Нашею милостію къ вамъ благосклонны.

На подлинной Собственной Его Императорскаго Величества рукою подписано:

НИКОЛАЙ.

(Р. И.)

Въ Санктпетербургѣ.
1-го Апрѣля, 1838 года.

Высочайшею Грамотою отъ 2-го Апрѣля, Преосвященный *Кирилъ*, Архіепископъ Подольскій и Брацлавскій, Всемилостивѣйше сопричисленъ къ *Ордену Св. Благосѣрнаго Великаго Князя Александра Невскаго*.

WІADOMOŚCI KRAJOWE.

WILNO.

W Wilnie, dnia 24 Kwietnia roku teraźniejszego, zesza z tego swiata, i dnia 27 tegoż miesiaca pogrzebiona zostala, Dama znakomitego domu, Panna *Wiktoria Wolłowiczówna*. Długie, bo blisko osmdziesięcioletnie życie jej, było jawnie swiatobliwe i dobroczynne. Stan dzieciny, który od pierwszej mlodości obrala z samego upodobania, otoczyła skromnością i wszelkich cnot orszakiem. Wzorowa pobożność, przy gruntownym oświeceniu, była jej prawidłem życia, a mił śc bliźniego była życiem. Tą cała zajeta i jakby natchniona, nie opuściła dnia, którego by komukolwiek dobrze nie uczyniła. Słabość zdrowia z utratą wzroku, którą od 26 lat cierpiła, nie tylko nie umniejszała, lecz jeszcze bardziej zaostrzać zdawała się jej pamięć o ubogich. Wdowy, panny od losu opuszczone, dzieci biednych rodziców, stawały się jej dziećmi: które opatrywała jałmużną, odziewała, karmiła, i nie mało z nich utrzymywała przy sobie, albo po szkołach i pensyonach swoim nakładem starannie wychowywała; a sama co do swoich wygod na małym przestając, cały swój majątek poświęciła na dobroczynną pomoc. Ztąd dom jej był prawdziwym domem dobroczynności i ona prawdziwą matką ubogich, której pamięć między ludźmi długo żyć będzie w błogosławieństwie.

Sankt-Petersburg, 29-go Kwietnia.

ICH CESARSKIE WYSOKOŚCIE WIELCY XIĄŻĘTA NIKOŁAJ NIKOŁAJEWICZ i MICHAŁ NIKOŁAJEWICZ, dnia 26 go Kwietnia raczyli wyjechać do Berlina. (G.S.P.)

Najwyższy Dyplomata.

Prezylujacemu w Greko-Unickim Kollegium Duchownym, Przewielebnemu Biskupowi Litewskiemu *Józefowi*.

Oznaczające się gorliwością prace wasze w Greko-Unickim Kollegium Duchownym i w powierzonej wam diecezyi, obok skutecznej czynności w przywróceniu dawnych, Greko-Unickiemu Kościołowi właściwych obrzędów, zbliżonych do wschodniego jego pochodzenia, zwracają na siebie MONARSZĄ uwagę Naszą; dla oznamionowania czego, Najłaskawiej nadając wam przesyłające się przy niniejszym znaki *Orderu Sw. Równego z Apostołami Xiążęcia Włodzimierza drugiego stopnia wielkiego krzyża*, Rozkazujemy wam włożyć je na siebie i nosić podług ustaw.

Zostajemy CESARSKĄ NASZĄ łaską ku wam przychylni.

Na autentyku Własną Jego CESARSKIEJ MOŚCI ręką podpisano:

W St. Petersburgu.

1-go Kwietnia 1838 roku.

NIKOŁAJ.

(R. In.)

Przez Najwyższy Dyplomata, pod dniem 2-m Kwietnia, Najprzewielebniejszy *Cyryli*, Arcybiskup Podolski i Braclawski, Najłaskawiej policzony do *Orderu Sw. Prawowiernego Wielkiego Xiążęcia Alexandra Newskiego*.

— Въ воздаяніе отличнаго мужества и храбрости, оказанныхъ противу Горцевъ въ экспедиціи въ Цебельду и на мысъ Константиновскій, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами Императорскаго и Царскаго Ордена *Св. Станислава 3-й степени*, Начальникъ Мингрельскаго Ополченія Поручикъ Князь Георгій *Дадіанъ*; — и того же Ордена *4-й степени*, командовавшій Абхазскою Дружиною, Гусарскаго Его Величества Короля Виртембергскаго полка Поручикъ Князь *Шервашидзе 2-й*, Прапорщики: Имеретинской Дружины Сотенный Командиръ Князь *Койхосро-Микеладзе*, Помощникъ Сотеннаго Командира Князь Георгій *Ниджарадзе* и Мингрельскаго Ополченія Помощникъ Сотеннаго Командира Князь Леванъ *Шервашидзе* и состоявшій прикомандированнымъ къ Миліціи отставный Чиновникъ 12-го класса Семень *Зубаловъ*.

— Высочайшимъ Приказомъ, 13-го Апрѣля, Кавказскій Гражданскій Губернаторъ, Генераль-Лейтенантъ Баронъ *Таубе*, назначенъ присутствовать въ Правительствующемъ Сенатѣ, съ оставленіемъ по Арміи.

— Высочайшимъ Указомъ, даннымъ Правительствующему Сенату, 30-го Апрѣля, на основаніи Высочайше утвержденного въ 19-й день минувшаго Февраля образованія Совѣта Главнаго Управленія Закавказскимъ Краемъ, Всемилостивѣйше повелѣно быть Членами сего Совѣта: Генераль-Мажорамъ, состоящимъ по Кавалеріи Князю *Чевгвадзе* и по Арміи Князю *Бebutову 1-му*, Члену Общаго Присутствія Контрольнаго Департамента военныхъ отчетовъ, Двора Его Императорскаго Величества въ званіи Каммергера, Дѣйствительному Статскому Совѣтнику *Долгополову*, и Начальнику Секретной Экспедиціи Канцеляріи Военнаго Министерства, Коллежскому Совѣтнику *Журавлеву*, съ производствомъ его, на основаніи статьи 300 Продолженія тома III Гражданскихъ Законовъ, въ Статскіе Совѣтники со старшинствомъ со дня выслуги въ настоящемъ чинѣ законенныхъ лѣтъ. (С. П.)

— Согласно представленію Г. Министра Народнаго Просвѣщенія, Государь Императоръ изъявилъ Высочайшее соизволеніе на предпріятіе Ординарному Профессору Дерптскаго Университета *Широгову*, въ теченіе перваго Семестра настоящаго года, ученаго путешествія въ Парижъ, съ сохраненіемъ жалованья и съ выдачею ему сверхъ того на необходимыя издержки трехъ тысячъ рублей изъ штатной, определенной на ученыхъ путешествія, суммы.

— Правительствующій Сенатъ слушалъ рапортъ Г. Министра Финансовъ, что Его Императорское Величество, по представленію его, рассмотрѣнному въ Комитетѣ Гг. Министровъ, въ 8-й день минувшаго Марта, Высочайше соизволило на дозволеніе Подполковнику Арцруни, Титулярному Совѣтнику Айвазову, Грузинскимъ Дворянамъ, занимающимся торговлею, Лорисъ-Меликову, Джанкелову, Херодинову и Тифляскому гражданину Абессаломову, составить между собою, на представленныхъ ими основаніяхъ, товарищество на пааяхъ, для производства торговли, въ Персію. Цѣль такого ихъ предпріятія состоитъ въ томъ, чтобы снабжать сопредѣльные Россіи Персидскія провинціи нашими Мануфактурными издѣліями, вывозить изъ Персіи нужныя для насъ сырыя ея произведенія, для обработки же какъ ихъ, такъ и мѣстныхъ Закавказскихъ продуктовъ, устроить и содержать, по возможности фабрики на нашихъ берегахъ Каспійскаго моря. Для сего учрежденіе ихъ будетъ называться товариществомъ Персидской торговли; имѣть свое, состоящее изъ всѣхъ Учредителей Правленіе въ Тифлисъ, съ нужными, по обстоятельствамъ, конторами въ Баку и другихъ мѣстахъ; капиталъ его составитъ изъ двухъ милліоновъ рублей ассигнаціями, раздѣленныхъ на пай исключительно между вышеозначенными лицами, по взаимному ихъ соглашенію и способамъ каждаго, съ предоставленіемъ имъ права приглашать въ участники предпріятія и другія лица, но не иначе, какъ съ согласія всѣхъ учредителей; количество и время взноса денегъ за пай, равно какъ и число сихъ послѣднихъ, назначатся общимъ усмотрѣніемъ учредителей, по соразмѣрности оборотовъ и по мѣрѣ надобности. Товарищество предполагается на пятнадцать лѣтъ, съ тѣмъ, что послѣ сего срока, оный можетъ быть продолженъ. Г. Министръ Финансовъ, объявивъ о такомъ Высочайшемъ повелѣніи Учредителямъ означеннаго товарищества, донесъ о семъ Правительствующему Сенату, для обнародованія. (Оп. Пр. Сен. 13 Апрѣля 1838 г.)

— Его Императорское Величество, для споспѣшествованія къ образованію вольныхъ матросскихъ цеховъ, учрежденныхъ, на основаніи приложенія къ 595 ст. продолженія Свода Законовъ XI тома уста-

— W nagrodę odznaczającego się mężtwa i waleczności, okazanych przeciwko Górali w wyprawie do Cebelidy i na przylądek Konstantynowski, Najłaskawiej mianowani Kawalerami *Cesarskiego i Królewskiego Orderu Sw. Stanisława 3 stopnia*, Naczelnik uzbrojenia Mingrelskiego Porucznik *Xiążę Jerzy Dadian*; — i tegoż *Orderu 4-go stopnia*, Dowodzący Drużyną Abchazką, Porucznik półku Huzarów Najjaśniejszego Króla Wirtemberskiego, *Xiążę Szerwaszyde 2-gi*, Chorążowie: Dowódzca Seciny Imeretyńskiej drużyny, *Xiążę Kojchosro-Mikeladze*; Pomocnik Dowódcy Seciny *Xiążę Jerzy Nidżaradze*; Pomocnik Dowódcy Seciny Milicyi Mingrelskiej *Xiążę Lewan Szerwaszyde* i przykomenderowany do Milicyi odstawny Urzędnik 12 ej klasy *Symeon Zubatow*.

— Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, 13 go Kwietnia, Kaukazki Cywilny Gubernator, Jenerał Porucznik *Baron Taube*,znaczony zasiadać w Rządzącym Senacie, z zostawieniem w Armii.

— Przez Najwyższy Ukaz, dany Rządzącemu Senatowi, 30 go Kwietnia, na ośnowie Najwyżej utwierdzonego w dniu 19- m zeszłego Lutego urządzenia Rady Głównego Zarządu kraju Zakaukaskiego, Najłaskawiej rozkazano być Członkami tej Rady: Jenerał-Majorom, liczącym się w Kawaleryi *Xięciu Czeczewadze* i w Armii *Xięciu Bebutowu 1- mu*, Członkowi Ogólnego Urzędu Departamentu Kontroli rachunków wojskowych, Szambelanowi Dworu Jego CESARSKIEJ MOŚCI, Rzeczywistemu Radcy Stanu *Dothpotowu* i Naczelnikowi Sekretnej Expedycyi Kancellaryi Ministerjum Wojny, Radcy Kollegialnemu *Zurawlewu*, z mianowaniem go, na ośnowie artykułu 300 dalszego ciągu tomu III-go Praw Cywilnych, Radcą Stanu, ze starszeństwem od dnia wysługi w terażniejszej randze lat prawem zakreślonych. (P. P.)

— Zgodnie z przedstawieniem P. Ministra Narodowego Oświecenia, CESARZ JEHO MOŚĆ oświadczył Najwyższe zezwolenie na przedsięwzięcie przez zwyczajnego Professora Uniwersytetu Dorpackiego *Pirohowa*, w ciągu pierwszego kursu roku terażniejszego, uczonej podróży do Paryża, z zachowaniem płacy i z wydaniem mu oprócz tego na konieczne wydatki trzech tysięcy rubli z summy etatowej, wyznaczonej na uczone podróże.

— Rządzący Senat słuchali raportu P. Ministra Skarbu, że Jego CESARSKA MOŚĆ, po jego przedstawieniu, rozpatrzonem w Komitecie PP. Ministrów, dnia 8-go zeszłego Marca, Najwyżej zezwolił na dozwolezenie Podpółkownikowi *Areruni*, Radcy Honorowemu *Ajwazowu*, Dworzanom Gruzińskim, zajmującym się handlem, *Loris-Melikowu*, *Dżankielowu*, *Cherodinowu* i obywatelowi Tyfliskiemu *Abessalomowu*, na zawiązanie między sobą, na przedstawionych przez nich zasadach, kompanii akcyjnej, dla prowadzenia handlu z Persją. Celem tego ich przedsięwzięcia jest, ażeby opatrywać przyległe Rossyi prowincye Perskie w nasze wyroby rękodzielnicze, wywozić z Persyi potrzebne dla nas surowe jej produkta, a dla wyrobów tak ich, jako i miejscowych produktow Zakaukaskich, założyć i utrzymywać, podług możliwości, fabryki na naszych brzegach morza Kaspijskiego. Z tej przyczyny to ich stowarzyszenie będzie się nazywało Kompanią Handlu Perskiego; będzie też miało składający się ze wszystkich swych założycieli swój Zarząd w Tyflisie, z potrzebnemi podług okoliczności kantorami w Banku i innych miejscach; kapitał tej kompanii złoży się z dwóch milionów rubli assygnacyjnych, podzielonych na akcye wyłączenie między wyżej wyrażonemi osobami, podług wzajemnej ich zgody i śródków kaźdego, z zostawieniem im prawa, wzywać do uczestnictwa przedsięwzięcia i inne osoby, ale nie inaczej, jak za zgodzeniem się wszystkich założycieli; ilość i czas opłacania pieniędzy za akcye, jako też i liczba tych ostatnich, ma się naznaczyć przez ogólną uwagę kompanistów, stosownie do obrótów i w miarę potrzeby. Kompania zawiązuje się na lat piętnaście, z zastrzeżeniem, że po upływie tego okresu, może być przedłużoną. P. Minister Skarbu, objawivszy o tym Najwyższym rozkazie założycielom pomienionej kompanii, doniósł o tém Rządzącemu Senatowi, dla opublikowania. (Op. przez R. S. 13-go Kwietnia 1838 r.)

— Jego CESARSKA MOŚĆ, dla dopomożenia urządzeniu wolnych cechów majtkow, założonych na ośnowie dodatku do 595 artykułu dalszego ciągu Połączenia Praw tomu XI ustaw handlowych, w miastach *Nikopolu*, *Gur*

вовъ торговыхъ, въ городахъ Николаевъ—Екатеринославской и Алешкахъ—Таврической Губерніи, въ 8-й день минувшаго Марта, въ слѣдствіе представленія Г. Министра Финансовъ, разсмотрѣннаго въ Комитетѣ Гг. Министровъ, Высочайше повелѣть соизволилъ: 1) Дозволить казеннымъ крестьянамъ, мѣщанамъ, отпущеннымъ на волю и разночинцамъ, по увольненіи ихъ отъ обществъ, къ коимъ приписаны, поступать въ сказанные цехи, хотя бы числились на нихъ податныя, по прежнему состоянію, недоимки; но съ тѣмъ, что бы таковыя были съ нихъ дозвѣскиваемы и по поступленіи въ цехи. 2) Поступленіе въ оныя цехи дозволить при самыхъ рекрутскихъ наборахъ, и даже при состояніи на очередяхъ если просьба о семъ будетъ подана до объявленія рекрутскаго набора. (Оп. Пр. Сен. 14 Апрѣля 1838 г.)

— По положенію Комитета Гг. Министровъ Государь Императоръ въ 22-й день минувшаго Февраля, Высочайше повелѣть соизволилъ: разрешить помѣщеніе въ Харьковскій Институтъ благородныхъ дѣвицъ и воспитанницъ изъ дочерей такихъ купцовъ, кои, прослуживъ въ городскихъ должностяхъ по выборамъ Общества не менее шести лѣтъ, въ послѣдствіи, по бѣдности или другимъ несчастнымъ случаямъ, принуждены были перейти изъ купеческаго въ мѣщанское званіе. (Опуб. Пр. Сен. 15 Апрѣля 1838 года.)

— Его Императорское Величество, для введенія надлежащаго единообразія въ исчисленіи лѣтъ службы Чиновниковъ, находившихся въ походахъ противъ непріятеля, по положенію Комитета Гг. Министровъ въ 15-й день минувшаго Марта Высочайше повелѣть соизволилъ: постановить въ обязанность всѣмъ мѣстамъ, которыя вносятъ представленія въ сей Комитетъ, при назначеніи пенсіи таковымъ Чиновникамъ и ихъ семействамъ, входить предварительно въ сношеніе съ Инспекторскими Департаментами Военнаго и Морскаго Министерствъ, по принадлежности, о томъ, сколько кому должно прибавить службы на основаніи 1409 ст. Св. Пенс. Устава; буде же при семъ встрѣтятся какія либо недоумія, или разногласія, то о пенсіяхъ и пособіяхъ за службу сихъ лицъ дѣлать особия отъ третнихъ ведомостей представленія съ подробнымъ объясненіемъ всѣхъ обстоятельствъ. (Опуб. Правител. Сен. 14 Апрѣля 1838 г.)

— Въ минувшій Вторникъ, 19-го Апрѣля, Его Императорское Высочество Государь Цесаревичъ ошачествилъ С. Петербургскій Университетъ Своимъ посѣщеніемъ. Въ 3-мъ часу по полудни Государь Наслѣдникъ, въ сопровожденіи Г. Генераль-Адъютанта Кавелина, и Флигель-Адъютантовъ Юрьевича и Назимова, изволилъ прибыть въ Университетъ, и встрѣченъ былъ у подъезда Г. Попечителемъ С. Петербургскаго Учебнаго Округа и Ректоромъ Университета, а при входѣ Его Высочествомъ Г. Министромъ Народнаго Просвѣщенія. Его Императорское Высочество изволилъ осматривать галерею, въ которой помѣщены бібліотека и минеральный кабинетъ; кабинетъ физическій; залу ПЕТРА Великаго, возобновленную въ томъ самомъ видѣ, какъ она была при первоначальной постройкѣ зданія 12-ти Коллегій; залу торжественныхъ собраній и церковь; посѣтилъ университетскія аудиторіи, и останавливался на лекціи Профессора Русской Исторіи Устрялова, съ ободрительнымъ для преподающаго вниманіемъ. При выходѣ изъ аудиторій, Его Императорское Высочество изволилъ сдѣлать вопросъ: „Записываютъ ли студенты во время лекцій со словъ профессора?“ Утѣшительно угадывать просвѣщенную мысль Государя Цесаревича при семъ вопросѣ.

— Его Императорское Высочество, по осмотрѣ Университета, изволилъ со свитою своею, въ сопровожденіи Его Высочествомъ Г. Министра, и Его Сіятельства Г. Попечителя, отправиться пѣшкомъ въ Академію Наукъ, гдѣ Августѣйшій Посѣтитель былъ встрѣченъ у входа Музея Непремѣннымъ Секретаремъ Академіи и Гг. Директорами разныхъ отдѣленій Музея. Его Императорское Высочество изволилъ со вниманіемъ осматривать Музеи Азіатскій, этнографическій, минералогическій, зоотомическій, зоологическій и ботаническій, и отправившись за тѣмъ пѣшкомъ въ старое зданіе Музеума (кунсткамеру), посѣтилъ Кабинетъ ПЕТРА Великаго, бібліотеку, мнѣдь-кабинетъ и Египетскій музеумъ. Употребивъ безъ малаго часть на осмотръ сихъ драгоценныхъ коллекцій, Государь Цесаревичъ Наслѣдникъ оставилъ Академію, изъявивъ лицамъ, сопровождавшимъ Его Императорское Высочество, въ самыхъ дѣстныхъ выраженіяхъ, свое удовольствіе. (А. В.)

— Съ наступленіемъ весенней погоды возобновились работы надъ построеніемъ Исаіевскаго Собора, а именно нынѣ оканчиваютъ поднятіе двадцати че-

берній Екатеринославской и Алешкахъ, Губерній Таврической, dnia 8-go zeszłego Marca, na skutek przedstawienia P. Ministra Skarbu, rozpatrzonego w Komitecie PP. Ministrów, Najwyżej rozkazać raczył: 1) Dozwoić skarbowym włościanom, mieszczanom, udarowanym wolnością i różnocyńcom, po ich uwolnieniu od gmin, do których są przypisani, wstępować do pomienionych cechów, chociażby na nich liczyły się zaległości podatkowe, z pierwszego ich stanu; z tѣm atoli, iżby zaległości te były z nich uzyskiwane i po zapisaniu się do cechów. 2) Zapisywanie się do tych cechów dozwolić przy samych naborach rekrutów, a nawet przy liczeniu się na kolei, jeżeli prosba będzie o tѣm podana przed ogłoszeniem naboru rekruckiego. (Op. przez R. S. 14-go Kwietnia 1838 roku.)

— CESARZ JEHO MOŚĆ, po nastąpieniu postanowieniu Komitetu PP. Ministrów, w dniu 22-m zeszłego Lutego, Najwyżej rozkazać raczył: dozwolić przyjmować do Charkowskiego Instytutu Szlachetnych Panien i wychowawicę z córek takich kupców, którzy, wysłużywszy w obowiązkach miejskich z wyborow gminy nie mniej niż lat sześć, w późniejszym czasie, dla ubóstwa albo innych nieszczęśliwych przygod, zmuszeni byli przejść ze stanu kpięckiego do mieszczanńskiego. (Op. przez Rz. Sen. 15 Kwietnia 1838 r.)

— JEHO CESARSKA MOŚĆ, dla wprowadzenia należytej jednostajności w liczeniu lat służby Urzędników, którzy się znajdowali w wyprawach przeciwko nieprzyjacielowi, po nastąpieniu postanowieniu Komitetu PP. Ministrów w dniu 15-m zeszłego Marca Najwyżej rozkazać raczył: postanowić za obowiązek wszystkim urzędom, które czynią przedstawienia do tego Komitetu, przy naznaczeniu pensyi takim Urzędnikom i ich rodzinom, wchodzić pierwiej w znoszenia się z Departamentami Inspektorskimi Ministerium Wojny i Morskiego, po długi należytości, o tѣm, ile komu należy dodać służby, na osnovie 1,409 artykułu Połączenia Ustaw o pensyi; jeżeli zaś napotkają się w tѣm jakiegokolwiek niewyrozumienia, albo niezgodności, tedy o pensjach i wsparciach za służbę tych osob, czynić oddzielne od tercyałowych wiadomości, przedstawienia ze szczegółowym wyrażeniem wszystkich okoliczności. (Op. przez Rz. Sen. 14-go Kwietnia 1838 r.)

— Zeszłego Wtorku, dnia 19-go Kwietnia, JEHO CESARSKA WYSOKOŚĆ CESARZEWICZ JEHO MOŚĆ uszczęśliwił swą bytnością S. Petersburski Uniwersytet. O godzinie 5 ej z południa Następcą CESARZEWICZ, przeprowadzany przez P. Jenerał-Adjutanta Kawelina, i skrzydłowych Adjutantów Jurjewicza i Nazimowa, raczył przybyć do Uniwersytetu, i był spotkany u zajazdu przez P. Kuratora S. Petersburskiego okręgu szkolnego i Rektora Uniwersytetu, a przy wejściu przez P. Ministra Narodowego Oświecenia. JEHO CESARSKA WYSOKOŚĆ raczył oglądać galeryą, w której się znajduje biblioteka i gabinet fizyczny; salę PIOTRA WIELKIEGO, odnowioną w tym samym kształcie, w jakim była przy pierwszemi wybudowaniu gmachu 12-tu Kollegij; salę publicznych posiedzeń i kaplicę; odwiedził audytorya uniwersyteckie, i zatrzymywał się na lekcyi Professora Historii Rossyjskiej Ustriatowa, z zachęcającą dla wykładowca uwagę. Przy wyjściu z audytoryow, JEHO CESARSKA WYSOKOŚĆ raczył uczynić zapytanie: „Czy notują sobie studenci w czasie lekcyj słowa Professora?“ Pociężającą jest rzeczą odgadywać oświeconą myśl CESARZEWICZA JEHO MOŚĆ przy tѣm zapytanii.

— JEHO CESARSKA WYSOKOŚĆ, po obejrzeniu Uniwersytetu, ze swoim orszakiem, w towarzystwie Jaśnie Wielmożnego Pana Ministra Narodowego Oświecenia i Jaśnie Oświeconego P. Kuratora, raczył udać się piechotą do Akademii Nauk, gdzie Najjaśniejszy Gość był spotkany u wejścia do Muzeum przez dożywotniego Sekretarza Akademii i PP. Dyrektorów różnych oddziałów Muzeum. JEHO CESARSKA WYSOKOŚĆ raczył z uwagą oglądać Muzea azyatyckie, etnograficzne, mineralogiczne, zoologiczne, zoologiczne, i botaniczne, i udawszy się potѣm piechotą do starego gmachu Muzeum (Kunstkamery), odwiedził Gabinet PIOTRA WIELKIEGO, bibliotekę, gabinet monet i muzeum egiptskie. Przepędziwszy blisko godzinę na obejrzeniu tych drogiej kolekcji, CESARZEWICZ NASTĘPCĄ opuścił Akademią, oświadczywszy osobom, które przeprowadzały JEHO CESARSKĄ WYSOKOŚĆ, w najpochlebniejszych wyrazach, swe zadowolenie. (G. A.)

— Za nadejściem pogody wiosennej, odnowiły się roboty około budowania Katedry Sw. Izaaka, a mianowicie kończą teraz podjęcie dwudziestu czterech ko-

тырехъ колоннъ, назначенныхъ къ украшенію главнаго купола храма. Колонны сіи имѣютъ 24 фута въ вышину и состоятъ изъ одного куска гранита; всѣхъ ихъ простирается до 200,000 фунтовъ. Помощію подвижнаго деревяннаго стелажу, въ два часа времени, поднимаютъ сію тяжесть на высоту слишкомъ двухъ-сотъ футовъ: предпріятіе гигантское, не имѣвшее донынѣ примѣра. Къ 1-му Мая, будутъ поставлены на мраморномъ стибобатѣ купола всѣ двадцать четыре колонны; ихъ нынѣ остается поднять только четыре. Весь храмъ, коего наружная отдѣлка будетъ окончена въ 1841 году, будетъ имѣть 340 футовъ вышины; онъ будетъ украшенъ снаружи 112 колоннами изъ краснаго гранита, четырьмя фронтисписами съ бронзовыми барельефами, въ 112 футовъ въ длину, и сводами съ украшеніями изъ того же металла. Главный куполъ, въ 100 футовъ въ діаметръ, обнесенный колоннадою, будетъ начинаться въ 168-ми футахъ надъ основаніемъ зданія. На квадратномъ планѣ, вокругъ главнаго купола, будутъ расположены четыре малые купола, съ вызолочеными сводами, подобно главному. (С. В.)

— Г. Министръ Народнаго Просвѣщенія, въ допленіе къ окружному предложенію своему отъ 3 Ноября прошедшаго года, постановилъ еще слѣдующее:

Студентъ, оставившій одинъ изъ Университетовъ и желающій, по истеченіи за тѣмъ болѣе полугодія, поступить въ другой, долженъ подвергнуться въ послѣднемъ испытанію отъ выдержанія котораго зависитъ принятіе его въ соответственный званіямъ его курсъ и сообразно съ тѣмъ зачетъ времени пребыванія въ прежнемъ Университетѣ. (Ж. М. Н. П.)

СТАТИСТИКА.

Промышленность, Торговля и т. д.

Отчетъ Министра Внутреннихъ Дѣлъ, за 1836 годъ.

(Продолженіе).

П а м я т н и к и.

Еще въ 1835 году окончены на Горношнитскомъ мраморномъ заводѣ памятники *Ермаку*; въ минувшемъ 1836 году, онъ привезенъ въ *Тобольскъ* для помѣщенія на назначенное мѣсто; определенный въ *Тобольскую Строительную Коммисію* Капитанъ Корпуса Инженеровъ Путей сообщенія *Биркинъ*, приваля на себя исполненіе сего въ будущемъ лѣтѣ. Между тѣмъ, согласно ходатайству Генералъ-Губернатора Западной Сибири, я относился къ некоторымъ значительнымъ Сибирскимъ заводчикамъ съ вопросомъ: не пожелаютъ ли они принять на свой счетъ отдѣлку хотя части той рѣшетки, которою положено обнести садъ, предназначенный вокругъ памятника; въ слѣдствіе сего приглашенія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ *Демидовъ* и Корнетъ *Яковлевъ* прислали въ Министерство Внутреннихъ дѣлъ каждый по 5 т. рублей, на устройство сей рѣшетки.

Академикомъ Императорской Академіи Художествъ *Гальбергомъ* готовится модель памятника *Державину*, который Ваши Императорское Величество, при посѣщеніи Казанскаго Университета, 20 Августа минувшаго года, повелѣли поставить на срединѣ обширнаго Университетскаго двора, окруженнаго принадлежащими къ оному зданіями и составляющаго некоторымъ образомъ внутреннюю площадь.

Проекты памятника творцу Исторіи Государства Россійскаго *Карамзину*, и барельефовъ оного, составлены также Академикомъ *Гальбергомъ* и удостоены разсмотрѣнія и одобренія Вашего Императорскаго Величества. Сей памятникъ, по Высочайшей волѣ Вашей, долженъ быть поставленъ въ *Симбирскѣ*, на площади между домомъ Губернатора, Гимназіею и оградою Спасскаго женскаго монастыря.

По представленію Тамбовскаго Гражданскаго Губернатора, дозволено С. Петербургскому 1-й гильдіи купцу *Небуженому* соорудить собственнымъ иждивеніемъ памятникъ Императору ПЕТРУ I-му, въ *Липецкѣ*, близъ минеральнаго источника, въ воспоминаніе открытія оного симъ Великимъ Монархомъ, и съ тѣмъ вмѣстѣ учрежденія тамъ чугуноплавильнаго литейнаго завода, и самаго основанія города Липецка. На семь памятникъ будетъ слѣдующая, утвержденная Вашимъ Императорскимъ Величествомъ надпись:

Незабвенному,
Вездѣ и во всемъ Великому,
Отцу Отечества,
ИМПЕРАТОРУ ПЕТРУ Первому,
Основателю нашего города,
Указавшему въ немъ
Новые цѣлебные источники
И новыя средства
Богатства народнаго.

(Окончаніе опредѣ.)

lumn, przeznaczonych do ozdoby głównej kopuły. Kolumny te mają 24 stop wysokości i są z jednej sztuki granitu; ważą do 200,000 funtów. Za pomocą ruchomej dźwigni drewnianej, w przeciągu dwóch godzin, podejmują ten ciężar na wysokość więcej jak dwóchset stop: jest to przedsięwzięcie olbrzymie, niemające dotych czas przykładu. Do 1 go Maja, będą postawione na marmurowym podnożu kopuły wszystkie dwadzieście cztery kolumny; teraz pozostaje wnieść ich tylko cztery. Cała świątynia, której zewnętrzna robota zostanie ukończoną w roku 1841, będzie miała 340 stop wysokości; zewnątrz będzie ozdobiona 112 kolumnami z granitu czerwonego, czterema frontonami z brązowymi płazko rzeźbami, 112 stop długimi, i sklepieniami z ozdobami z tegoż metalu. Główna kopuła, mająca 100 stop średnicy, otoczona kolumnadą, będzie się zaczynała w 168 stopach nad osnową budowy. Na planie kwadratowym, naokoło kopuły głównej, będą rozłożone cztery małe kopuły, z poziocemni sklepieniami, podobnie do głównej. (P.P.)

— P. Minister Narodowego Oświecenia, na dopełnienie do okolnego swego przełożenia pod duiem 3-m Listopada roku zeszłego, postanowił jeszcze co następuje:

Student, który opuścił jeden z uniwersytetów, i po upływie potem więcej jak pół roku, życzyliby wejść do innego, powinien ulegać w ostatnim examinowi, od zdania którego zależy przyjęcie go do odpowiedniego jego naukom kursu i zgodnie z tѣm liczenie czasu zostawania w pierwszym Uniwersytecie. (D. M. N. O.)

STATYSTYKA.

PRZEMYSŁ, HANDEL i t. d.

Zdanie Sprawy Ministra Spraw Wewnętrznych,

za rok 1836.

(Ciąg dalszy).

P o m n i k i.

Jeszcze w roku 1835, ukończony został w *Górno-szytskim* zakładzie wyrobów marmurowych, pomnik *Jermaka*; a w r. 1836 sprowadzono go do *Tobolska*, celem postawienia na przeznaczonym mjejscu. Kapitan Inżynierów komunikacyi dróg, *Birkin*, mianowany członkiem Kommissyi budowniczej *Tobolskiej*, podjął się uskutecznienia tego zamiaru w ciągu następnego lata. Jednocześnie na prośbę Jenerał-Gubernatora Syberyi zachodniej, znosifem się z kilku znakomitymi posiadaczami fabryk w Syberyi, w celu uznania: czyliby nie chcieli mieć udziału w poniesieniu, chociażby w części, kosztów sprawienia kraty, którą zamierzono opasać ogród, w koło Rzeczonoego pomnika założyć się mający; w skutek tego, rzeczywisty Radzca Stanu *Demidow* i Kornet *Jakowlew*, przysłali do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, po 5,000 rub. as. na sprządzenie teje kraty.

Akademik Cesarskiej Akademii Sztuk Pięknych, *Halberg*, trudni się wyrobieniem modelu pomnika dla *Dierżawina*, który WASZA CESARSKA MOŚĆ przy zwiedzaniu Uniwersytetu Kazańskiego, dnia 20 Sierpnia r. z. wystawił rozkazaleś w środku obszernego dziedzińca przy Uniwersytecie, opasanego należącem do Uniwersytetu gmachami, i stanowiącego niejako plac wewnętrzny.

Projekta tak pomnika dla pisarza historyi Państwa Rossyjskiego, *Karamzina*, jako i niskorzeźb do tegoż, przygotowane także przez akademika *Halberga*, zwróciły na siebie uwagę WASZEJ CESARSKIEJ MOŚCI i zjednały artyście Jego pochwałę. Pomnik ten, z Najwyższej woli WASZEJ CESARSKIEJ MOŚCI ma być postawiony w *Sibirsku*, na placu, pomiędzy domem Gubernatora, Gimnazjum i murem Spaskiego klasatoru zakonnice.

Na przedstawienie Gubernatora Cywilnego *Tambowskiego*, pozwolono *Niebučenomu*, kupcowi *Petersburskiemu* 1-szej gildy, wystawić własnym kosztem pomnik dla Cesarza PIOTRA I, w *Lipecku*, nad źródłem wody mineralnej, na pamiątkę odkrycia tegoż źródła przez Wielkiego tego Monarchę, tudzież na pamiątkę założenia tamże ludwisarni żelaznej, i początku samego miasta *Lipecka*. Na pomniku tym będzie następną, przez WASZĄ CESARSKĄ MOŚĆ zatwierdzony napis:

Niezapomnemu,
Wszędzie i we wszystkiem Wielkiemu,
Ojcu Ojczyzny,
CESARZOWI PIOTROWI PIERWSZEMU,
Założycielowi naszego miasta,
W którym odkrył
Nowe źródła uzdrawiające
I nowe źródki
Bogactwa narodowego.
(Dokończenie nastąpi.)

ИНОСТРАННЫЕ ИЗВѢСТІЯ.

Краковъ, 30-го Апрѣля.

Именемъ здѣшняго Академическаго Сената, объявленъ конкурсъ для кафедръ популярной физики и механики для артистовъ и ремесленниковъ въ Ягеллонскомъ Университетѣ, изъ коихъ первая, по произволу Профессора, можетъ быть преподаваема на польскомъ или латинскомъ языкахъ, вторая должна преподаваться на польскомъ языкѣ, по 9 часовъ въ недѣлю. Жалованье 6,000 зл. (G. C.)

А В С Т Р І Я.

Пресбургъ, 26-го Апрѣля.

Изъ Грана пишутъ, что изъ числа 853 домовъ въ этомъ городѣ, осталось послѣ наводненія только 150, и тѣ почти разрушены и по большой части не годны для жительства. Цѣлыя улицы завалены обломками. Жители, скитаясь безъ пристанища посреди развалинъ, горько жалуются на свою участь. Королевскій комиссаръ Г-нь Эмерикъ Гейа, принявъ благоразумныя и дѣятельныя мѣры, для подавнїи помощи несчастливцамъ, лишеннымъ убѣжища, и для снабженія ихъ продовольствіемъ. Благодаря сими распоряженіямъ, жителямъ не чего опасаться голода и всѣхъ сопровождающихъ его бѣдствій. (O. T. Ц. II.)

Ф Р А Н Ц І Я

Парижъ, 28-го Апрѣля.

Утверждаютъ, что Баронъ *Мортъе* наименованъ будетъ Посланникомъ въ Туринъ, вмѣсто Г-на *Рулины*.

— Говорятъ, что первое предположеніе, чтобы отправить Маршала *Сульты* Посланникомъ на коронацію въ Лондонъ, сдѣлано Г-мъ *Дюпенель*. Маршалъ *Жераръ* сильно поддерживалъ этотъ выборъ у Короля, и даже будто сказалъ по сему предмету: „*Сультъ* знатнѣйшая особа, военной силы Французскаго государства.— Предлагали уже разное количество суммы, какую должно опредѣлять Правительство Маршалу *Сульту* на издержки по представленію въ Лондонъ; по донесеніямъ *Courier français* онъ получить 500,000 фр. и это кажется очень много, особенно при такихъ нуждахъ, какия обременяють Францію. Впрочемъ она незначуща, если обратить вниманіе на пышность, съ какою въ подобныхъ обстоятельствахъ являютъ Англичане и какою вѣроятно и теперь покажутъ. Не должно забывать, что когда Герцогъ *Нортумберландскій* прибылъ въ Парижъ на коронацію *Карла X*, издержки по посольству его, составляли 6 мил. фр. хотя известно, что въ Парижъ все гораздо дешевле, нежели въ Лондонѣ.

— Увѣдомляютъ изъ Тулона отъ 18-го ч. с. м.: „Ежедневно отправляютъ отсюда отряды войска въ Африку, куда отплыло уже болѣе 5,000 чел. Кроме того ожидаютъ нѣсколько новыхъ баталіоновъ, предназначенныхъ въ Бону.“

— Принца *Жоанвильскаго* ожидали въ Мартынику; эта колонія находится въ самомъ цвѣтущемъ состояніи. Собрана уже складка для бала предположеннаго дать Принцу.

— Инженеръ, который будетъ управлять постройкою желѣзной дороги изъ Парижа въ Версаль, третьяго дня представлялся Королю, которому предъявилъ весь планъ и чертежъ дороги. Король, кажется былъ очень доволенъ когда сказали ему, что упомянутая дорога будетъ окончена въ этомъ же году.

— Увѣдомляютъ изъ Байонны отъ 21 Апрѣля: „Барону *Каронделю* поручено прикрывать Мадридъ и ведущія къ нему дороги, а между тѣмъ *Ириарте* будетъ преслѣдовать Карлистовъ, которые подъ командою Графа *Негри* отступаютъ къ Сьерра де ла Лерма.— *Эспартеро* съ 9,000 чел. прибылъ 15-го ч. въ Мирандо дель Эбро. Все войско двинется къ Логронью. Какъ только войска займутъ свои мѣста, предпринята будетъ на Карлистовъ общая атака. *Эспартеро* оставилъ три баталіона въ Паленціи, Бургосѣ и Лермѣ.— Съ Наваррской границы увѣдомляютъ, что Карлисты устраиваютъ новую экспедицію во внутрь государства, которою командовать намѣренъ самъ *Донъ-Карлосъ*, если только появленіе новаго непріятеля подъ начальствомъ *Мунагорри*, не уничтожитъ всѣхъ плановъ и предположеній.

30-го Апрѣля.

Интендантъ Маршала *Сульты*, отправился уже въ Лондонъ, чтобы все приготовить къ принятію чрезвычайнаго посольства.

— Французскій Консулъ въ Тунисѣ доноситъ, что вѣроятно Султанское Правительство, не довольно тамъшнимъ Беемъ, за то, что онъ приказалъ въ прошломъ году задушить своего Министра благопріятствовавшаго Портъ, отправить въ Тунисъ наряженный въ Истамбулъ флотъ. Въ томъ, что предостереженіе

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Krakow, 30 Kwietnia.

Именемъ тутѣшняго Сенату Akademickiego, ogłoszony zostal konkurs na katedrę fizyki i mechaniki popularnej dla artystów i rzemieślników, w uniwersytecie Jagiellońskim, z których pierwsza, według upodobania Profesora, w języku polskim lub łacińskim wykładaną, druga zaś w języku polskim dawną być ma, po 9 godzin w tygodniu. Pensya 6,000 zł. (G. C.)

A U S T R Y A.

Presburg, 25 Kwietnia.

Piszą z Gran, że to miasto po ostatnim zalewie tak mocno ucierpiało, iż z 855 domów pozostało tylko 150, znacznie jednak uszkodzonych i po większej części niezdatnych do mieszkania. Całe ulice zupełnie wyludnione i gruzami okryte, pomiędzy którymi błądzą, jak owanie, nieszczęśliwi właściciele domów, gorzkie na swą teraźniejszą niedolę rozwodząc skargi. Królewski Komisarz, P. *Emeryk Hęya*, zatrudnia się świetle i czynnie dawanіемъ pomocy pozabawionym przytulku, tudzież ściganіемъ i rozdawanіемъ żywności, przez co zapobiegł, że głód i wszyskie wynikające ztąd nieszczęścia są oddalone od tego siedliska nędzy. (G.R.K.P.)

F R A N C Y J A.

Paryż, dnia 28 Kwietnia.

Zapewniają, że *Baron Mortier* będzie mianowany Posłem do Turynu, na miejsce Pana *Rumigny*.

— Zapewniają, że pierwszy pomysł, ażeby wysłać Marszałka *Soulta* w poselstwie na koronację do Londynu, pochodzi od Pana *Dupin*. Marszałek *Gérard* popierał mocno ten wybór u Króla, miał nawet w tym względzie powiedzieć:— „*Soult*, jest najznakomitszą personifikacją wojskowej potęgi kraju francuzkiego.“— Rozmaicie podawano już wysokość summy, jaką Rząd przeznacza Marszałkowi *Soultowi* na reprezentacją w Londynie. Podług *Courrier français*, dostanie on 500,000 franków, co, patrząc na liczbę, zdaje się wielką rzeczą, zwłaszcza przy tylu potrzebach, jakie naciskają Francją. Jednakże jest ona mało znaczącą, zwracając uwagę na zbytek, z jakim występują Anglicy w podobnych okolicznościach, a zapewne i teraz wystąpią. Nie trzeba zapominać, iż kiedy Xiążę *Northumberland* przyjechał do Paryża na koronację *Karola X*, koszt jego poselstwa uczynił 6 millionów franków, lubo wiemy, że w Paryżu wszystko jest bez porównania tańsze, jak w Londynie.

— Donoszą z Tulonu pod d. 18 b. m.: „Codziennie posyłają ztąd oddziały wojska do Afryki, gdzie popłynęło już przeszło 5,000 ludzi. Prócz tego spodziewano się przybycia kilku świeżych batalionów, przeznaczonych do Bony.“

— Xięcia *Joinville* spodziewano się w Martynice, któręto osada znajduje się w stanie cale kwitnącym. Zebrano już składkę na bal, który będzie dany dla Xięcia.

— Inżenier, który będzie kierował budową kolei żelaznej z Paryża do Wersalu, był dnia wczorajszego przedstawiony Królowi, któremu okazał cały plan i rys tej drogi. Król zdawał się być bardzo zadowolonym, gdy mu powiedzieli, że rzeczona kolej w tym jeszcze roku zostanie zapewne ukończona.

— Donoszą z Bayonny, pod 21 Kwietnia.— *Baron Carondelet* otrzymał zlecenie załaniać Madryt i drogi do niego prowadzące, a tymczasem *Iriarte* uda się w pogon za Karolistami, którzy pod dowództwem *Hrabiego Negri*, cofają się do Sierra-de-la-Lerma.— *Espartero* przybył d. 15 do Miranda-del-Ebro na czele 9,000 ludzi. Całe wojsko posuwają się ku Logronio. Jak tylko zajmą wojska wskazane im stanowiska, będzie przedsięwzięty powszechny atak na Karolistów. *Espartero* zostawił trzy bataliony w Palencia, Burgos i Lerma.— Od granicy Nawarryjskiej donoszą, że Karoliści przysposabiali nową wyprawę w głąb kraju, na czele której sam *Don Carlos* stanąć zamierzał, jeżeli tylko zjawienie się nowych przeciwników pod dowództwem *Muñagorri*, nie obróci wniwecz wszystkich planów i zachodów.

Dnia 30-go.

Intendent Marszałka *Soult*, pojechał już do Londynu, dla przygotowania wszystkiego na przyjęcie nadzwyczajnego poselstwa.

— Konsul francuzki w Tunecie, doniósł o podobieństwie, iż Rząd Sultański, rozgniewany na tamtejszego B-ja, że kazał w roku przeszłym udusić swego Ministra, przychylnego Portie, wysłał do Tunetu przygotowaną flotę w Stambule. Że to ostrzeżenie zwróciło uwagę Rządu, przekonywa rozkaz przygotowania floty

это обратило внимание Правительства, убеждаетъ приказаніе на счетъ приготовленія наблюдательнаго флота.

— Жур. *Првній* сообщаетъ: „Всѣ письма и журналы съ Испанской границы согласны въ томъ, что предпріятія *Мунагорри* не были удачны.

— По донесеніямъ *Sentinelle des Pyrenées*, власти города Байонны получили повелѣніе, принимать Инфанта *Донъ Франциска* съ почестями должными его фамилии и достоинству. — Тотъ же журналъ уведомляетъ, что въ Наваррѣ выпалъ чрезвычайный снѣгъ, прекратившій на нѣскольکو дней всѣ сообщенія.

— Изъ Логроны уведомляютъ отъ 19-го числа, что какъ только *Эспартеро* узналъ о движеніяхъ *Мунагорри*, отправилъ тотчасъ Офицера въ Мадридъ, представляя Правительству, о немедленномъ изданіи прокламаціи къ Бискайцамъ, ручающей за ихъ привилегіи или *фуэросъ*. — Въ письмахъ изъ Эстеллы отъ 18-го ч. увѣряютъ, что тамъ господствовало большое смущеніе, по случаю появленія новаго непріятели, который между прочимъ, отнялъ уже у Карлистовъ денежный транспортъ, отправленный изъ Толосы въ Каталонію. Въ Эстеллѣ арестовано много Наварцевъ и Бискайцевъ проживающихъ тамъ, а Кастильскіе Карлисты убеждаютъ *Д. Карлоса* чтобы также арестовать Генерала *Виллареал* и другихъ начальниковъ изъ Наварры или Бискаи.

А н г л и я.

Лондонъ, 28-го Апрѣля.

Нижняя Палата начала вчера дальнѣйшія заведенія по окончаніи вакацій, совѣщаясь о билѣ на счетъ литераторской собственности. Билъ по продолжительномъ чтеніи, отправленъ въ комитетъ Палаты, который намѣренъ отвергнуть оный, и именно постановилъ, что когда наступитъ очередь третьяго чтенія, чтобы предложить отсрочку его до шести мѣсяцевъ, что значить отказъ; предложеніе это вѣрно удержится. — Верхній Парламентъ производилъ первое послѣ праздника засѣданіе и занимался поданными прошеніями.

— Слышно, что Королева согласилась на отъѣздъ дня предназначеннаго для коронаціи, въ слѣдствіе чего, коронація происходитъ будетъ не 26 но 28 Июня. Кажется, что нѣтъ тому другой причины, кромѣ той, что 26-го ч. скончался Георгъ IV, дядя Королевы.

— Нидерландскій Посланникъ отправится въ отъездъ въ Гагу; во время отсутствія его, будетъ исправляющимъ дѣла Баронъ *Бенкюукъ*.

— Правительство и Остъ-Индская компанія, будто получили уведомленіе, что Персидскій Шахъ взялъ наконецъ Герать, и двинулся съ своимъ войскомъ въ предѣлы области Лагоры, примыкающей къ Англійскимъ владѣніямъ въ Остъ-Индіи. (G. C.)

Б е л г и я.

Брюссель, 30-го Апрѣля.

Здѣшніе журналы опровергаютъ теперь распространное прежде извѣстіе, что Король и Королева поѣдутъ въ Лондонъ къ коронаціи Королевы *Викторіи*. (A.P.S.Z.)

Г е р м а н і я.

Ганноверъ, 28-го Апрѣля.

Король возвратился изъ Брунсвика, а между тѣмъ дѣлаютъ приготовленія для путешествія въ Берлинъ, которое непременно послѣдуетъ въ половинѣ Мая. Король возьметъ съ собою весь генеральный штабъ, — доказательство, что онъ намѣренъ явиться съ блескомъ. Слышно также, что Король желаетъ быть въ Лондонѣ при коронаціи своей племянницы Королевы *Викторіи*, причѣмъ происходитъ будетъ большое семейственное совѣщаніе, но неизвѣстно будетъ ли въ тоже время разсматриваемъ предметъ Ганноверскаго уложенія, и о бракосочетаніи нашего Принца съ одною родственною Принцессою. — Королева для поправленія здоровья отправится къ внутреннимъ минеральнымъ водамъ въ Ребургъ.

— Несобравшіеся еще до сихъ поръ комплекты второй палаты Государственныхъ Штатовъ, причиною, что сеймовыя дѣла, до сихъ поръ не производятся. Всѣ любопытствуютъ, какія по сему мѣры предприметъ Правительство. (G. C.)

Ш в е й ц а р і я.

Бернъ, 25-го Апрѣля.

Жур. *Другъ Законовъ* уведомляетъ: „24 Апрѣля кажется происходили очень важныя тайныя переговоры о церковныхъ дѣлахъ въ Швейцаріи въ монастырѣ Св. Урбанъ. Французскій Посланникъ Герцогъ *Монтебелло*, присутствовалъ тамъ и торжественно

observacynej.

— *Journ. des Deb.* повѣда: „Всѣхъ корреспонденты и ежедневники знад границы испанскіей згадзая się в doniesieniu, że nie udaly się przedsięwzięcia zaczęte przez *Muñagorrego*.

— Подług *Sentinelle des Pyrenées*, władze miasta Bayonny dostały rozkaz, ażeby przyjmowały Infanta *Don Francisco*, z honorami, urodzeniu i godności jego należnemi. — Tenże dziennik pisze, że w Nawarrze spadły śniegi nadzwyczajne, przez co wszelki związek od dni kilku przerwany został.

— Z Logroño donoszą pod d. 19, że, jak tylko dowiedział się *Espartero* o poruszeniach *Muñagorrego*, wysłał natychmiast oficera gońcem do Madrytu, proponując Rządowi, aby pośpieszono bezwzględnie z wydaniem odezwy do Biskajczyków, zaręczającą tymże ich *fueros*. — W listach pisanych d. 18 z Estelli, zapewniają, że panowała tam wielka trwoga z powodu zjawienia się nowego nieprzyjaciela, który, między innymi, zabrał już Karolistom transport pieniężny, z Tolozy do Katalonii wysłany. W Estelli aresztowano wielu Nawaroczyków i Biskajczyków, tamże bawiących, a kastylijscy Karoliści nalegają na *Don Carlosa*, ażeby kazał także aresztować Jenerała *Villareal* i innych naczelników, rodem z Nawarry lub Biskai. (G. C.)

A N G L I A.

Londyn, dnia 28-го Квѣтня.

Izba Niższa rozpoczęła dnia wczorajszego dalsze posiedzenia swoje po skończonych feryach wielkanocnych, naradzając się nad билем о własności literackiej, który po drugiem odczytaniu, do Komitetu Izby odesłano, ten zaś jest za jego odrzuceniem, to jest: postanowił, gdy przyjdzie kolej trzeciego odczytania, proponować odłożenie takowego do sześciu miesięcy, co znaczy odrzucenie; ten wniosek utrzyma się niezawodnie. — Izba wyższa, miała wczora pierwsze po świętach posiedzenie i zajmowała się podanymi petycjami.

— Słychać, że Królowa zgodziła się na to, ażeby zmienić dzień na koronacyę przeznaczony, w skutku czego odbędzie się takowa d. 28 nie 26 Czerwoa. Zdaje się, że niemasz w tém innej przyczyny nad tę, że dzień 26, był dniem zgonu *Jerzego IV*, stryja Królowy.

— Poseł Niderlandzki Pan *Dedel*, wyjedzie za urlopem do Hagi; zastępować go będzie Sekretarz Poselstwa Baron *Benkjuick*, jako sprawujący interessa.

— Rząd i kompania Wschodnio-indyjska mieli otrzymać doniesienie, że Szach perski zdobył nareszcie Herat i posunął się z wojskiem swoim w granice kraju Lahore, dotykającego posiadłości angielskich w Indyach Wschodnich. (G.C.)

B E L G I A.

Bruxella, 30 Квѣтня.

Dzienniki tutejsze zaprzeczają teraz rozszerzonej dawniej wiadomości, że Król i Królowa udadzą się na koronacyę Królowej *Wiktoryi* do Londynu. (A.P.S.Z.)

N I E M C Y.

Hannover, 28-го Квѣтня.

Król powrócił z Brunswiku, a tymczasem czynią przygotowania do podróży do Berlina, która niezawodnie około połowy Maja ma nastąpić. Król bierze z sobą cały swój sztab główny, co dowodzi, że postanowił świetnie wystąpić. Słychać także, iż życzeniem jest Króla bydz w Londynie na koronacyi swej dostojniejsynowicy, Królowy *Wiktoryi*, przyczѣм odbędzie się zapewne wielka rada familijna, ale niewiadomo: czy będzie rozbieany na niej przedmiot ustawy Hannowerskiej i o małżeństwie naszego Królewicza z pewną blisko spokrewnioną Xiężniczką. — Królowa, pojedzie dla wzmożnienia zdrowia swego do krajowych wód mineralnych w Rehburgu.

— Trwająca dotąd jeszcze niezupełność drugiej Izby Stanow Królestwa, jest przyczyną, że sejmowe sprawy nasze, zostają dotąd w zawieszeniu. Obudzona jest ciekawość wszystkich, jakie też środki Rząd w tej mierze przedsięwzięmie. (G.C.)

S Z W A Y C A R Y A.

Berna, 25-го Квѣтня.

Dziennik *Przyjaciel Prawa* donosi: „D. 24 Квѣтня, odbywały się, jak się zdaje, ważne tajne układy o sprawach kościelnych w Szwajcaryi, w klasztorze St. Urban. Poseł Franczki Xiąże *Montebello*, był tam obecny, a potem dawało mu wspaniały obiad; jacy

но былъ угощаемъ; какіе еще тутъ были гости, не сообщаютъ извѣстія полученныя изъ верхняго Аргау.

Диессенгофенъ, 24-го Апрѣля.

Герцогъ Людовикъ Наполеонъ избранъ былъ членомъ высшаго Совѣта здѣшняго округа, но отказался отъ сей должности, утверждая, что сосѣдственная держава могла бы полагать, что онъ намѣренъ вмѣшиваться въ дѣла по внутреннему управленію Швейцаріи, и въ такомъ случаѣ, выборъ этотъ не принесъ бы никакой пользы округу. (О. Г. Ц. II.)

И т а л і я.

Римъ, 21-го Апрѣля.

Прибылъ сюда братъ Короля Неаполитанскаго Принцъ Францъ де Паула, Графъ *Трапани*, въ сопровожденіи своего Камергера. Онъ намѣренъ обучаться въ здѣшнемъ *Collegio dei Nobili* подъ начальствомъ и управленіемъ Езуитовъ. Говорятъ, что онъ избралъ для себя духовное званіе и уже предназначена ему Кардинальская шляпа, если бы онъ только достигъ высшихъ духовныхъ степеней. Второй братъ сего Монарха, Принцъ Людовикъ, Графъ *Аquila*, вступить въ морскую службу.

— Сегодня Римъ празднуетъ 2587 годъ, отъ своего основанія. (G. C.)

И с п а н і я.

Мадридъ, 19-го Апрѣля.

Королевскія войска разбила 11 ч. с. м. близъ Торанцо, отрядъ Карлистовъ, состоявшій изъ трехъ баталіоновъ пѣхоты и бывшій подъ начальствомъ Ген. *Герге*. Не менѣе удачно было нападеніе Королевскихъ войскъ на приближавшійся со стороны Астуріи отрядъ Карлистовъ, который потерпѣвъ пораженіе, вынужденъ былъ въ безпорядкѣ возвратиться въ Наварру. Инфантъ *Д. Себастьянъ*, предводительствующій 14 баталіонами пѣхоты, предназначенными въ подкрѣпленіе экспедиціи въ верхнюю Аррагонію, не осмѣлился даже перейти границу этой провинціи.

— Носятся слухи о переимѣнѣ Министерства. Нѣкоторые полагаютъ, что Президентомъ Совѣта будетъ Гр. *Торрено*; другіе увѣряютъ, что Ген. *Кордова*, или Г-нъ *Пизарро*. Впрочемъ, всѣ партіи согласны въ томъ, что Министры не умѣли воспользоваться многократно одержанными побѣдами.

21-го Апрѣля.

Сегодня, въ 3 часа по полуночи, *Д. Франциско де Паула* выѣхалъ изъ Мадрита дѣлаться къ Пиренейскимъ водамъ. — Замѣчено, что при прощаніи Инфанта съ Королевою, оба были весьма разстроганы. Въ чертахъ же лица супруги его *Д. Луизы Шарлоты*, выразилось совершенное равнодушіе. Конвой Инфанта состоитъ изъ 500 чел. линійнаго полка и эскадрона національной гвардіи. (О. Г. Ц. II.)

Т у р ц і я.

Константинополь, 11-го Апрѣля.

Недавно упомянутые слухи о нѣкоторыхъ успѣхахъ Египтянъ въ Сиріи, совершенно подтвердились, хотя друзья нашего Правительства, все еще почитаютъ это сомнительнымъ, однако ихъ печаль явно показываетъ что получаемыя ежедневно извѣстія изъ Сиріи, совершенно не по ихъ мысли. *Ибрагимъ-Папа*, покорилъ уже опять нѣсколько возмущившихся округовъ; и по произведенныхъ въ нихъ изслѣдованіяхъ будто оказалось, что жители получали оружіе отъ Султанскаго главнаго Генерала въ Караманіи, отъ чего еще усугубилась бдительность Египетскаго Короля. Такія извѣстія не могутъ подавать надежды на сохраненіе мира на востоку; нуженъ только малѣйшій а можетъ быть только случайный поводъ, чтобы вновь возгорѣлась война. Съ обѣихъ сторонъ дѣлаются къ сему всѣ приготовления. Порта посылаетъ разныя подкрѣпленія *Гафизъ-Пашъ* и вооруженіе флота не прекращается, а между тѣмъ и *Ибрагимъ* съ большою дѣятельностію прикрываетъ границы Сиріи, пока совершенно овладѣетъ мятежемъ. Можетъ быть онъ потомъ самъ какъ мститель будетъ дѣйствовать наступательно; это предположеніе должно непременно склонять Порту, напасть на него не теряя времени, пока еще взбунтованные Сирійцы, удерживаютъ войско *Ибрагима*. Удаленный Министръ внутреннихъ дѣлъ *Акифъ-Папа*, будто очень много слушался тѣхъ, которые совѣтовали сохранять миръ, и это было причиною его паденія.

12-го Апрѣля.

Извѣстія о побѣдахъ одержанныхъ *Солиманъ-Пашею* (ренегатомъ Севескимъ, прежде Полковникомъ въ гвардіи Наполеона), подтверждаются всѣми письмами полученными изъ Алеппо. Кажется, что прѣдъ

сіе jeszcze inni znajdowali goście, nie nam nie donosi otrzymana z wyższej Argowii wiadomość.

Diessenhoffen, 24 Kwieciana.

Xiążę Ludwik Napoleon został obrany członkiem wielkiej rady z tutejszego okręgu; lecz tej godności nie przyjął, dając odpowiedź, że ościennie mocarstwo mogłoby sądzić, iż on ma zamiar mieszać się do wewnętrznych spraw Szwajcaryi, a w tym razie byłby nieużytecznym swoim wyborcom. (G.R.K.P.)

W z o s n y.

Rzym, 21 Kwieciana.

Przybył tu brat Króla Neapolitańskiego, Xiążę Franciszek de Paula, Hrabia *Trapani*, w towarzystwie swego Szambelana. Zamiarem jego jest odbyć nauki w tutejszem kollegium szlacheinym, zostającem pod zwierzchnictwem i kierunkiem Jezuitów. Mówią, że obrat sobie stan duchowny i ma przeznaczony sobie kapelus kardynalski, byleby tylko doszedł do wyższych stopni duchownych. Drugi brat tegoż Monarchy, Xiążę Ludwik, Hrabia *Aquila*, poświęci się marynarce.

— Dziś obchodzi Rzym 2587 rocznicę swego założenia. (G.C.)

H i s z p a n i a.

Madryt, 19 Kwieciana.

Oddział Karolistów, złożony ze 3 batalionów i zostający pod dowództwem Jenerała *Guergué*, został w dniu 11 b. m. pokonany od przeciwej strony, w pobliżu Toranzo, gdzie już był dotarł. Równie szczęśliwie powiodło się wojsku Królowej od strony Asturii: bo nie tylko pokonało i rozproszyło wyprawę Karolistowską, ale nawet zmusiło ją do powrotu do Nawarry w największym nieładzie. Wojsko, złożone z 14 batalionów, zostające pod dowództwem Infanta *D. Sebastiana*, przeznaczone do poparcia wyprawy w wyższej Aragonii, nie osmieleło się nawet przekroczyć granicy tej prowincyi.

— O zmianie ministerstwa krążą rozmaite wieści: jedni przeznaczają na Prezesa Rady Hr. *Torreno*, inni zaś Jenerała *Cordova*, albo *Pizarro*. Ogółem, wszystkie stronnictwa zgadzają się na to, że teraźniejsze Ministerstwo nie umiało zgoda korzystać ze zwycięstw, tylokrotnie odniesionych.

Dnia 21.

Dzisiaj o godz. trzeciej rano wyjechał z Madrytu, Infanta *D. Francisco de Paula*, udając się do wód Pirenejskich, dla poratowania zdrowia. Uważano, że przy wzajemnem pożegnaniu, Królowa i Infanta byli mocno rozczuleni, lecz na twarzy jego małżonki, *Donny Luizy Charloty*, zupełna malowała się obojętność. Eskorta Infanta składa się z 500 ludzi z półku liniowego i szwadronu gwardyi narodowej. (G.R.K.P.)

T u r c y a.

Konstantynopol, d. 11 Kwieciana.

Wspominana niedawno pogłoska o niejskich powodzeniach Egipcyan w Syrii, zupełnie się potwierdziła, chociaż przyjaciele Rządu naszego, zawsze jeszcze zastawiają to w wątpliwości; lecz zachmurzone ich twarze, zdradzają wyraźnie, że otrzymywane codziennie wiadomości z Syrii, zgoda nie są podług ich życzeń. *Ibrahim* Basza znowu już przywrócił do posłuszeństwa zbuntowane obwody, a z dokonanych w nich śledzeń, ma się okazać, że mieszkańcy otrzymywali broń od Sułtańskiego naczelnego Jenerała w Karamanii, przez co czujność Vice-Króla Egipckiego, jeszcze się bardziej powiększyła. Takie wiadomości nie mogą dawać wielkiej nadziei w utrzymaniu pokoju na Wschodzie; dość jest nadziem najniejszego, przypadkowego powodu, do zapalenia się na nowo wojny w tych okolicach. Z obu stron czynią się do tego wszelkie przygotowania. Pорта posyła ciągle rozmaitego rodzaju posiłki dla *Hafiz* Baszy i nieustannie się zajmuje uzbrajaniem floty, a tymczasem i *Ibrahim* Basza rozwija wielką czynność w zaściananiu granic Syrii, nim zupełnie nie zawładnie powstaniem. Bydź może, iż on sam później, jako mściciel, wystąpi zaczeplnie, jakowy wniosek przedewszystkiem powinienby skłonić Portę, do wtargnienia tam nie tracąc czasu, nim zbuntowani jeszcze Syryjczycowie, wstrzymują wojska *Irahima* Baszy. Wydalony Minister Spraw Wewnętrznych *Aakif*-Basza, miał za wiele słuhać doradców, którzy byli za utrzymaniem pokoju, i ta jest przyczyna jego upadku.

Dnia 12.

Doniesienia o zwycięstwie, odniesionem przez *So-limana-Baszę* (renegata *Seves*, niegdys Półkownika w Gwardyi Napoleona), są potwierdzone we wszystkich listach, otrzymawych z Aleppu. Zdaje się, że dawny

ній планъ занятія Багдада, придетъ теперь въ исполненіе, тѣмъ вѣрнѣе, что *Ибрагимъ* - Паша имѣеть много приверженцевъ и обширныя связи въ семь многолюдномъ и богатомъ городѣ. Трудно ограничить въ такомъ случаѣ предпріятій Египетскаго вожда. Это обстоятельство такого рода, что обращаетъ общее вниманіе и возбуждаетъ опасеніе въ высокой степени, ибо близкій переломъ, кажется становится все очевиднѣе. (G.C.)

Алжиръ, 7-го Апрѣля.

Все кажется предвѣщаетъ, что *Абдель-Кадеръ* дѣлаетъ приготовленія къ войнѣ. Онъ велѣлъ укрѣпить Текедempa и Аинъ-Мади, а въ Константиинѣ старается снискать приверженцевъ. Въ регулярной его конницѣ находится 600 чел. а въ пѣхотѣ 2000; съ нѣкотораго времени занимаются также литіемъ пушекъ. Войску, которое онъ отправилъ къ поколѣніямъ въ пустыни, кажется не была удачна экспедиція. О намѣреніяхъ его противу прежняго Константиинскаго Бея *Ахмета*, ничего теперь не слышно.

— Музульманы 5-го ч. с. м. торжествовали здѣсь праздникъ *ашува*, въ память 10 происшествій изъ жизни 10 пророковъ, къ коимъ принадлежитъ Моисеевъ проходъ чрезъ Черное море и Вознесеніе Господне. (G.C.)

Разныя извѣстія.

Множество зрителей стекается въ мастерскую *Делароша* въ Парижѣ, чтобы видѣть портретъ Наполеона, работы этого артиста. Наполеонъ изображенъ въ кабинетѣ Тюльерійскаго дворца, въ мундирѣ гвардейскихъ гренадеръ. Одну руку заложилъ назадъ, другою держится за карманъ жилета; голова его наклонена; въ глазахъ выраженіе задумчивости. Портретъ такъ похожъ, что Маршалъ *Сультъ*, увидя его, заплакалъ. Графиня *Липона* сообщила Г. *Деларошу* нѣсколько нужныхъ подробностей, а Г. *Маршанъ* доставилъ ему платье покойнаго Императора. Наполеонъ изображенъ при той самой шапкѣ, которую носилъ во время сраженія при Ватерлоо; все предметы находившіеся въ его кабинетѣ, живописецъ срисовалъ съ подлинниковъ. Портретъ этотъ предназначенъ для Гр. *Сандвича*. (O.F.C.H.)

— Англійскій жур. *Atlas* увѣряетъ, что въ Кюгерднѣ близъ Лондона, (королевскій садъ) находится замѣчательная ива названная *Salix Napoleonensis*, потому, что она есть отрасль ивы осѣняющей гробъ Наполеона. По листьямъ и цвѣту она совсемъ отлична отъ всѣхъ извѣстныхъ въ Европѣ родовъ ивы.

— Въ Гудлѣ (въ Англии) явилась недавно въ судъ молодая женщина, жалующая на мушкетера, который насильно поцѣловалъ ее. „Тотъ, на котораго я жалуюсь, сказалъ она съ восторгомъ, ворвался въ мой домъ, обнялъ меня и поцѣловалъ.“ Судья приговорилъ похитителя поцѣлуя къ 40 шиллинг. пени, къ судебнымъ издержкамъ и шести-недѣльному заключенію.

— Одна изъ газетъ увѣдомляетъ: „Женщины въ верхней Канадѣ, по силѣ опредѣленія Верхняго Парламента, пользуются правомъ подавать голоса при выборахъ представителей. Однако не все пользуются этимъ преимуществомъ. Замѣчено, что оправдалось и при послѣднихъ выборахъ, что голоса эти постоянно благоприятны молодымъ кандидатамъ, холостымъ и пріятнаго вида, и что почти исключительно онѣ подаются дѣвцами и вдовами. Не рѣдко случается, что мужъ и жена балотируютъ въ противную сторону и это нисколько не нарушаетъ добраго согласія.“ (G.C.)

— Г. *Кастиль Блазъ* представилъ, незадолго предъ симъ Парижской Академіи Наукъ записку о столовыхъ часахъ новаго устройства, въ которыхъ бой расчитанъ по законамъ музыкальной шкалы. Такъ, на примѣръ, въ часъ по полудни, эти часы бьютъ la (a); въ два часа, la, si, и т. д.; въ восемь часовъ по полудни часы бьютъ всю октаву, а въ двѣнадцать часовъ ноцти октаву и четыре прибавочныя ноты: la, si, do, re, mi, fa, sol, la, si, do, re, mi. Отъ полуночи до полудня, часы бьютъ ту же гамму, но въ нисходящей шкалѣ, т. е. въ часъ по полудни бьютъ ноту mi, на которой остановились въ полночь; въ два часа ноцти, mi, re, и т. д. Четверти часа выражаются на новыхъ часахъ послѣднею нотой пробившаго часа, но октавою выше, и тремя послѣдующими нотами. Г. *Кастиль Блазъ* обратилъ вниманіе Академіи на пользу подобныхъ часовъ, которыми необходимо образуется и усовершится слухъ публики и въ особенности дѣтей. Эта новая выдумка конечно порадуетъ защитниковъ мѣтнія, что музыкальными нотами можно выражать мысль точно такъ же ясно, какъ словами.

планъ занятія Багдада, придетъ теперь до skutku, тѣмъ повнѣе, że *Ibrahim-B-sza* ma wiele stronników i rozgałęzione stosunki w tѣmъ ludnymъ i bogatymъ mieście. Trudno określić, gdzie by w takimъ razie nie dosięgaty wojenne przedsięwzięcia Egipskiego wodza. Jest to okoliczność, która zwraca powszechną uwagę i wznieca obawę w stopniu wysokim, bo bliskie przesilenie zdaje się być coraz widoczniejszѣmъ. (G.C.)

ALGER, 7 Kwietnia.

Wszystko zdaje się zapowiadać, że *Abd-el-Kader* czyni przygotowania do wojny. Kazał on obwarować Tekedempa i Ayn-Mady, a w Konstantynie stara się zjednać sobie stronników. Jego regularna konnica liczy 600 ludzi, a piechota 2,000; od niedawnego czasu zajmuje się także laniem armat. — Wojsko, które wysłał nie dawno do pokoleń w pustyni, nie było podobno najszczęśliwsze w wyprawie swojej. O zamiarachъ jego przeciwko dawnemu Bejowi Konstantyny, *Achmetowi*, uciechło teraz zupełnie.

— Muzułmanie obchodili tu uroczyscie w dniu 5 b. m. święto *aszua*, na pamiątkę 10 wypadków z żywotów dziesięciu proroków, do których należy Mojżeszowe przejście morza Czerwonego, i Wniebowstąpienie Chrystusa Pana. (G.C.)

ROZMAITE WIADOMOŚCI.

Pracownia P. *Delarochе* w Paryżu, jest teraz codziennie przepelniona odwiedzającymi, którzy pragną usilnie widzieć wizerunekъ Napoleona. Ma on na sobie mundur Grenadyerów Gwardji, trzyma jedną rękę w kieszeni od kamizelki, drugą założył w tył; głowę ma schyloną, wzrokъ zamysłony. Znajdujesię w swoim gabinecie w Tuileryachъ. Wizerunekъ ten jest takъ podobny, że Marszałekъ *Soult*, widząc go, zapłakał. Hrabina *Lipona* przepędziła kilka godzin dla udzielania P. *Delarochе* stosownychъ rad, nad pojedynczymi szczegółami, a P. *Marchand*, ubior Cesarza oddał pod jego rozporządzenie. Spodę ma tę samą, którą pod Waterloo nosił, a sprzęty, znajdujące się niegdysъ w gabinecie Napoleona, służyły za wzorъ malarzowi. Wizerunekъ ten przeznaczony jest dla Hrabiego *Sandwich*. (G.R.A.P.)

— Dziennik *Atlas* zapewnia, że w Kew-Gardens pod Londynem (ogródъ Królewski), jest wierzba godna uwagi, zwana *Salix Napoleonensis*, dla tego, że jest odrosłą wierzby, ocieniającej gróbъ Napoleona. Liściami i kwieciami różni się zupełnie od wszystkich, znajomychъ w Europie rodzajówъ wierzby.

— W Hull (w Anglii) stanęła niedawno przedъ sądemъ młoda niewiasta, zanoszącъ karę przeciwko pewnemu mężczyźnie, który ją gwałtownie pocałował. „Ten, którego zaskarżam, rzekłъ zъ uniesieniem, wdarł się do mojego domu, ścisnął mnie i pocałował.“ Sędzia skazałъ rabusia całusowego, na zapłacenie kary 40 szylingów, na kosztъ sądowe i na wysiedzenie sześciu tygodni w więzieniu.

— Jedna zъ gazetъ powiada: „Kobiety w Kanadzie Wyższej, używają na mocy uchwały Angielskiego Parlamentu, prawa dawania głosu na wyborachъ reprezentantówъ. Nie wszystkie jednakъ korzystają zъ tej prerogatywy. Zauważano, co się i w ostatnichъ wyborachъ sprawdziło, że głosy te są stale przychylnе кандидатомъ młodymъ niezonałymъ i przyjemnej powierzchowności, i że są prawie wyłącznie dawane przezъ panny i wdowy. Często się zdarza, że mążъ i żona głosują przeciwnie, i to bynajmniej nie nadwergęza dobrego pożycia.“ (G.C.)

— Nie dawno Paryżka Akademia Nauk, otrzymała notę P. *Castel Blase*, o zegarze słotowymъ nowej mechaniki, którego bicie urządzone jestъ podługъ prawidełъ skali muzycznej. Itakъ na przykłąd, o godz. 1-jej zъ południa, zegarъ ten bije la (a), o godz. 2-jej la, si, i t. d.; o godz. 8 wieczoremъ zegarъ wybija całą oktawę, a o godz. 12 w noocy oktawę i cztery noty dodatkowe, la, si, do, re, mi, fa, sol, la, si, do, re, mi. Od północy do południa zegarъ wybija tężъ gammę, leczъ w porządku przeciwnymъ, t. i. o godz. 1 po południu wybija notę ni, na której stanąłъ o północy, o godz. 2. mi, re, i t. d. Kwadransę wyrażają się na nowymъ zegarze, ostatnią notą godziny, która wybija, leczъ oktawę wyżę, i trzema następnymi notami. P. *Castel Blase*, zwróciłъ uwagę Akademii na użytecznośćъ podobnego zegaru, przezъ który się, bezъ wątpenia, kształci i doskonali ucho publiczności, a szczeólniej dzieci. Nowy ten wynalazekъ, zapewna ucieszy obrońcówъ zdania, że przezъ ноты muzyczne, można wyrażać myśli takъ dokładnie, jakъ przezъ słowa.